

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bhar.III.1.318/2023/16.

A határozat szintje: harmadfok

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke

Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró

Molnár Ferencné dr., bíró

Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Dr. Varga Eszter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2024. május 7.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): volt hadnagy II. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa, 42.Kb.51/2021/80-I.,
ítélet, tárgyalás, 2023. január 31.

Másodfok: Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, 6.Kbf.13/2023/9.,
ítélet, nyilvános ülés, 2023. június 9.

A fellebbezés előterjesztője: a II. rendű vádlott és védője

A fellebbezés iránya: a II. rendű vádlott javára

Rendelkező rész

A csalás büntette és más bűncselekmények miatt a volt hadnagy II. rendű vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a volt hadnagy II. rendű vádlott és védője által bejelentett

másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.13/2023/9. számú ítéletét megváltoztatja.

A volt hadnagy II. rendű vádlott terhére rótt csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont] vonatkozásában a folytatólagos elkövetésre utalást mellőzi (I. tényállási pont).

A II. rendű vádlottal szemben halmazati büntetésül kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 2 (két) évre enyhíti, a közügyektől eltiltást mellőzi.

A szabadságvesztés büntetés végrehajtását 5 (öt) év próbaidőre felfüggeszti.

A kiszabott szabadságvesztést az esetleges végrehajtása esetén fogházban kell végrehajtani, és ebben az esetben a II. rendű vádlott legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Indokolás

I.

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2023. január 31. napján meghozott 42.Kb.51/2021/80-I. számú ítéletével a volt hadnagy II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont], társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont], társtettesként elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében (Btk. 345. §). Ezért a II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 5 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre, 500 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A magánfél által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelekről, továbbá a bűnügyi költségről.

[2] Védelmi fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság a 2023. június 9. napján meghozott 6.Kbf.13/2023/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a volt hadnagy II. rendű vádlottat az ellene 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt emelt vád alól felmentette. A II. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést fogház fokozatban rendelte végrehajtani. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

[3] A másodfokú bíróság ítéletével szemben a II. rendű vádlott és védője a büntetés enyhítése érdekében jelentett be fellebbezést.

[4] A fellebbezés indokolásában a védő arra hivatkozott, hogy az ítéltábla nem kellő nyomatékkel értékelte enyhítő körülményként a jelentős időmúlást, valamint azt, hogy a II. rendű vádlott egy kiskorú gyermekről köteles gondoskodni, továbbá a szolgálatát jó szinten teljesítette.

[5] Az 56. számú BK véleményre hivatkozással külön is kiemelte, hogy a II. rendű vádlott egészségi állapota rendkívül kedvezőtlen fordulatot vett, folyamatos onkológiai kezelést igénylő áttétes daganatos megbetegedésben szenved, amely miatt a börtöntűré képessége is korlátozott. Fellebbezése indokolásához, majd utóbb a Kúriához eljuttatott beadványához a II. rendű vádlott aktuális állapotáról szóló orvosi iratokat csatolt.

[6] Indítványozta, hogy a Kúria végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki a II. rendű vádlottal szemben.

[7] A Legfőbb Ügyészség BF.967/2023/2. számú átiratában a bejelentett védelmi fellebbezéseket alaptalannak tartotta.

[8] Utalt rá, hogy a bejelentett fellebbezések alapján jelen ügyben a harmadfokú felülbírálat korlátozott, annak során a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottsága nem vizsgálható.

[9] A II. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények jogi minősítése kapcsán kifejtette, hogy az eljáró bíróságok tévedtek, mikor az I. tényállási pontban rögzített csalás büntetést folytatólagosan elkövetettnek tekintették. E cselekmény tekintetében ugyanis nem állnak fenn a folytatólagos egység megállapításának feltételei, mert az irányadó tényállás szerint az I. rendű és a II. rendű vádlott 2015 nyarán ejtette tévedésbe a sértettet, aki ennek hatására 2015 júliusa és 2017 márciusa között több alkalommal adott át különböző pénzüsszegeket az I. rendű vádlott részére. A több részletben történt pénzátadás önmagában nem alapozza meg a II. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmény folytatólagos egységét.

[10] Ennek azonban kizárólag a jogi minősítés tekintetében van jelentősége, nem érinti a bűnhalmazatban lévő bűncselekmények büntetési tételeit.

[11] Álláspontja szerint a büntetés kiszabása körében az első- és a másodfokú bíróság teljeskörűen vette számba a II. rendű vádlott terhére, illetve javára értékelhető tényezőket. Vele szemben – a bűnhalmazatra is figyelemmel – öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés büntetés szabható ki, amelynek középértéke tíz év. Ehhez képest az eljáró bíróság a törvényi minimumban határozta meg a kiszabott szabadságvesztés tartamát, amelyet a II. rendű vádlott megrendült egészségügyi állapota miatti csökkent börtöntűré képességére figyelemmel az ítéltábla fogház fokozatban rendelt végrehajtani. Ezek alapján a büntetés további enyhítésére nincs ok figyelembe véve azt is, hogy a 3 rendbeli hamis magánokirat

felhasználása vétségének alacsony büntetési tételére tekintettel az e bűncselekmények vádja alóli felmentés sokkal inkább jelképes a büntetés kiszabása szempontjából, mint érdemi jelentőségű.

[12] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az I. tényállási pontban írt családi cselekmény minősítéséből a folytatólagos elkövetésre utalást mellőzze, állapítsa meg, hogy a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsának 43.Kb.65/2018/80-I. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés felfüggesztésének próbaideje a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés tartamával meghosszabbodik, egyebekben pedig a másodfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

III.

[13] A Kúria a másodfellebbezést a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulata szerint nyilvános ülésen bírálta el.

[14] A védő a nyilvános ülésen a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakkal egyezően szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy a II. rendű vádlott egészségügyi állapota az elmúlt időszakban, még a másodfokú ítéletet követően is jelentősen romlott. A II. rendű vádlott IV. stádiumú áttétes daganatos betegségben szenved, amely a feregnyúlványt, a hashártyát, valamint a hashártya és hasfalizom közötti részt érinti. Folyamatosan, jelenleg is kemoterápiás kezelést kap.

[15] Indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és az enyhítő körülmények nagyobb számára és nyomatékára figyelemmel a II. rendű vádlottal szemben felfüggesztett szabadságvesztést szabjon ki.

[16] A nyilvános ülésen perbeszédében az ügyész a Legfőbb Ügyészség nyilatkozatát fenntartotta, és az abban írtak szerint a másodfellebbezést alaptalannak tartotta. Indítványozta, hogy a Kúria a másodfokú bíróság ítéletét hagyja helyben.

IV.

[17] A II. rendű vádlott és a védő másodfellebbezése alapos.

[18] A másodfellebbezés alapján harmadfokú eljárásnak van helye. Az elsőfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés jogát a Be. 579. § (1) bekezdése általánosságban – a Be. 580. §-ában foglalt szűk körű kivételekkel, további feltétel előírása nélkül –, ezzel szemben a Be. 615. § (1) bekezdése a másodfokú bíróság ügydöntő határozata elleni fellebbezés lehetőségét kizárólag a másodfokú bíróság elsőfokú bíróságával ellentétes döntése esetén biztosítja.

[19] A jogorvoslati, felülbírálati és a döntési jogkör összefügg. A jogorvoslati terjedelmének korlátozottsága kihat a felülbírálat terjedelmére, és maga után vonja a döntési jogkör meghatározottságát. Ugyanakkor a döntési jogkör fogalmilag nem lehetséges felülbírálati jogkör nélkül.

[20] A Be. 615. § (1) és (2) bekezdése – a (2a) bekezdésben írt korlátok között – meghatározza a másodfellebbezés törvényi okát, a (3) bekezdése pedig a másodfellebbezés törvényi jogát.

[21] A Kúria mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak.

[22] A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú ítélet ellen (másod)fellebbezésnek van helye, ha a másodfokú bíróság döntése az elsőfokú bírósággal ellentétes.

[23] A Be. 615. § (2) bekezdés b) pontja értelmében ellentétes a döntés, ha a másodfokú bíróság az elsőfokon elítélt vádlottat felmentette.

[24] Az ellentétes rendelkezés mint a másodfellebbezés törvényi okának rendeltetése nyilvánvalóan az, hogy lehetőség nyíljon az ellentétet, illetve eltérést eldöntő új eljárási fokra.

[25] Nem önmagában az eltérés, ellentét (objektíve), hanem annak sérelmezése (szubjektíve) adja ki együtt a harmadfokú eljárás megnyitását.

[26] Utóbbiról rendelkezik a Be. 615. § (3) bekezdése, ami a másodfellebbezés törvényi joga, s ehhez kötődik a felülbírálat Be. 618. § szerinti szabályozása.

[27] Ennek lényege, hogy az ellentétes döntés elengedhetetlen, de nem eleve, feltétlen (hivatalból), hanem csak akkor jelent harmadfokú eljárásra jogot, ha az ilyen, avagy azzal összefüggő rendelkezést a jogosult sérelmezi. Tehát nem automatikusan van helye harmadfokú eljárásnak, hanem csak akkor, ha a jogosult (Be. 616. §) a törvény adta jogával élve valamely törvényi okból sérelmezi a másodfokú határozatot.

[28] Mindehhez járul a Be. 618. § (4) bekezdése, miszerint a senki által nem támadott felmentő, avagy eljárást megszüntető rendelkezés nem bírálható felül, azonban ilyenkor is megmarad az a fellebbezési jog, ami az ilyen rendelkezéssel mint ellentétes döntéssel előállt törvényi ok esetében az ezzel összefüggő rendelkezés sérelmezésére biztosít fellebbezési jogot.

[29] Jelen ügyben erről van szó.

[30] Az elsőfokú bíróság ugyanis az ítéletében bűnösnek mondta ki a volt hadnagy II. rendű vádlottat 3 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében is (Btk. 345. §), ezzel szemben a másodfokú bíróság az e bűncselekmények miatt emelt vád alól felmentette.

[31] Ezen ellentétes döntés a másodfokú ítélet elleni fellebbezés lehetőségét kétségtávol megnyitotta, ez a másodfellebbezés törvényi oka.

[32] Ez tehát a harmadfok kapuja, aminek törvényi oka, valamint törvényi joga egyaránt biztosított jelen ügyben, s ezzel a joggal a II. rendű vádlott és a védő élt.

[33] A joghatályos védelmi fellebbezések alapján a Kúria a Be. 618. § (1), (2) és (3) bekezdése szerinti terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást.

[34] A Be. 615. § (3) bekezdés a) pontja szerint a fellebbezés sérelmezheti az ellentétes döntést, illetve a – Be. 2021. január 1. napjától hatályos szövegének – b) pontja szerint kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást.

[35] Jelen ügyben a II. rendű vádlott és a védő által bejelentett fellebbezés az ellentétes döntést nem támadta, nem is támadhatta. A Be. 618. § (4) bekezdése szerint pedig nem bírálható felül az ítéletnek az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése, amely ellen nem fellebbeztek.

[36] A másodfellebbezés a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontján alapult, a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontjában foglaltakat sérelmezve a II. rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés enyhítését célozta.

[37] Ez tehát jelen ügyben a harmadfokú fellebbezési jogból és felülbírálati okból következő döntési jogkör levezetése, és annak elvi tartalma. Ekként biztosított a jogosultak jogorvoslati jogának érvényesítése [amit az Alaptörvény 28. cikk (7) bekezdése garantál, s egyben a Be. 2. § (3) bekezdése által védett].

[38] A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül a feltétlen, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása.

[39] Mindezek előrebocsátásával (és sorrendjében) a Kúria a felülbírálat során nem észlelt olyan – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlen hatályon kívül helyezési okot képez, az ügy érdemi elbírálását kizárná [Be. 625. § (1) bekezdés és (2) bekezdés]. Ilyenre egyébként a felek nem is hivatkoztak.

[40] Az első- és a másodfokú bíróság az eljárást a perjogi szabályokat betartva folytatta le.

[41] A Be. 619. § (4) bekezdése értelmében, ha a fellebbezést kizárólag a Be. 615. § (3) bekezdés b) pontja vagy a Be. 615. § (4) bekezdése alapján jelentették be, továbbá a fellebbezéssel nem érintett bűncselekmény esetén a harmadfokú bíróság nem vizsgálja a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát, és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapítja.

[42] Ugyanakkor a Be. 618. § (3) bekezdés a) pontja alapján nyilvánvaló, hogy a Be. 590. § (5) bekezdés b) és c) pontja érvényre jutásának természetes perjogi velejárója az adott ítéleti részek anyagi jogi helyességének felülbírálata.

[43] Értelemszerűen ez kívül áll a Be. 618. § (4) bekezdése által szabályozott esetkörön, vagyis azon, hogy nem bírálható felül az ítéletnek az a felmentő vagy eljárást megszüntető rendelkezése, amely ellen nem fellebbeztek.

[44] Következésképpen a harmadfokú bíróság a Be. 618. § (3) bekezdése szerint az ítélet fellebbezéssel nem érintett része tekintetében is felülbírálja a Be. 590. § (5) bekezdés a)-c) pontjában meghatározottakat, vagyis az eljárási szabályok megtartásán túl a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezéseket akkor, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, mint ahogyan a bűncselekmények minősítésére vonatkozó rendelkezéseket is.

[45] Az elsőfokú bíróság által megállapított és a másodfokú bíróság által helyesbített, így harmadfokon irányadó tényállások tekintetében a Kúria olyan körülményt nem észlelt, amely miatt a II. rendű vádlottat fel kellene menteni, illetve vele szemben az eljárást meg kellene szüntetni [Be. 590. § (5) bekezdés b) pont].

[46] A II. rendű vádlott bűnösségére vont következtetések alapját nyilvánvalóan az irányadónak tekintett tényállások képezték.

[47] Nem tévedett az eljáró bíróság, amikor a II. rendű vádlottat bűnösnek mondta ki társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont] (II. tényállási pont), és társtettesként elkövetett csalás bűntettében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (5) bekezdés b) pont] (III. tényállási pont).

[48] Ellenben nem törvényes az I. tényállásban írt cselekményének társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás bűntettévé való minősítése [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont].

[49] E körben a Legfőbb Ügyészség érvelése mindenben helytálló.

[50] Az irányadó tényállás lényege szerint ugyanis az eljárás során időközben elhalálozott I. rendű vádlott 2015 nyarán került kapcsolatba a sértettel, akinek valótlanul állította, hogy volt katonaként olyan engedéllyel rendelkezik, amellyel leselejtezett honvédségi eszközöket tud vásárolni egy főhadnagy katona segítségével, illetve az engedély birtokában ilyen eszközök beszerzésében tud közreműködni. Az I. rendű vádlott által főhadnagyként bemutatott II. rendű vádlott különböző valótlan dokumentumok átadásával mindenben alátámasztotta az I. rendű vádlott állításait, és kijelentette, hogy intézi a különböző eszközök, gépek, és a katonai lőtér megszerzésével kapcsolatos eljárást. Ennek hatására a sértett 2015 júliusa és 2017 márciusa között több alkalommal különböző összegeket adott át az I. rendű vádlottnak. A vádlottak által okozott kár összesen 93.045.460 forint.

[51] A Btk. 373. § (1) bekezdése alapján csalást követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett más tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart, és ezzel kárt okoz.

[52] A Btk. 6. § (2) bekezdés szerint nem bűnhalmazat, hanem folytatólagosan elkövetett bűncselekmény az, ha az elkövető ugyanolyan bűncselekményt, egységes elhatározással, azonos sértett sérelmére, rövid időközönként többször követ el.

[53] Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a folytatólagos bűncselekmény egyes részselekményeinek önmagában is bűncselekményt kell megvalósítania; ekként a csalás nem minősül folytatólagosan elkövetettnek, ha a sértett egyszeri megtévesztés hatására több részletben (vagy több alkalommal is) teljesít (BH 2003.47.) {Kúria Bhar.III.1.321/2018/6. szám [81] bekezdés}.

[54] Jelen ügyben az I. tényállási pontban írt cselekmény tekintetében erről van szó. Az irányadó tényállás szerint a sértett megtévesztésében az I. rendű és a II. rendű vádlott egyaránt részt vett, ugyanakkor – szemben a Fővárosi Ítéltábla megállapításával – ez a megtévesztés nem volt sem többszöri, sem folyamatos {Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.13/2023/9. számú ítélet [26] bekezdés}.

[55] Az I. tényállási pontban írt bűncselekmény helyes jogi minősítése tehát társtettesként elkövetett csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) alpont, (6) bekezdés b) pont]. Ezért e bűncselekményt érintően a folytatólagos elkövetésre utalást a Kúria mellőzte.

[56] A Kúria ezt követően az enyhítést célzó védelmi másodfellebbezésre tekintettel azt vizsgálta, hogy a kiszabott büntetések az alkalmazott minősítések mellett a büntetés céljával összhangban állóak-e.

[57] A törvény meghatározza a büntetés célját és a büntetéskiszabás elveit [Btk. 79. §, 80. § (1) bekezdés].

[58] A Btk. 79. §-ában írtak szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el. A büntetés kétségtelenül joghátrány, a büntetés kiszabása ekként joghátrány okozása, vagyis az elkövetőre vonatkozó rosszallás megtestesítése. Az elkövetett bűncselekmény viszont nyilvánvalóan szintén rosszat jelent.

[59] Ehhez képest a büntetés lényege – hagyományosan – a rosszra (a bűnre) adott olyan válasz, amiben testet ölt az elkövetőre vonatkozó, a számára rossz, azaz joghátrány (szabadságelvonás, jogkorlátozás stb.) okozása.

[60] A büntetés egyfelől fenytetés, azaz az elkövető számára nehézséggel sújtás, másfelől a bűnhődés lehetőségének elindítása.

[61] Ahhoz, hogy egy büntetés elérje célját, általában elegendő, hogy a büntetés okozta rossz nagyobb legyen, mint a bűnből következő jó, és a rossz túlsúlya alapján kell kiróni a

büntetést és közömbössé tenni azt az előnyt, amelyet egy adott bűncselekmény elkövetése az elkövető számára jelentene.

[62] E mérlegelési folyamatnak nyilvánvalóan vannak általános és speciális (az elkövető személyéből és a cselekmény jellegéből adódó) szempontjai.

[63] Ez tehát a büntetés célja, és egy adott büntetés arányosságának lényege.

[64] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során a II. rendű vádlott vonatkozásában súlyosító körülményként értékelte

- a folytatólagos elkövetést,
- a részbeni többszörös minősülést,
- a halmazatban elkövetett bűncselekmények kettőt meghaladó számát,
- azt, hogy a II. rendű vádlott más büntetőeljárás hatálya alatt állt, illetve
- az elkövetettekhez hasonló bűncselekmények általános, országos elszaporodottságát.

[65] Az elsőfokú bíróság enyhítő körülményként értékelte

- azt, hogy a II. rendű vádlottnak egy kiskorú gyermek részbeni eltartásáról kell gondoskodnia,
- azt, hogy szolgálatát jó szinten teljesítette,
- a cselekmény elkövetése óta eltelt hosszabb időmúlást,
- illetve a II. rendű vádlott megromlott egészségi állapotát.

[66] A másodfokú bíróság a határozata indokolásában {Fővárosi Ítélet tábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.13/2023/9. [28] bekezdés} rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan vette számba az enyhítő és súlyosító körülményeket. A II. rendű vádlott megromlott egészségi állapotából adódó korlátozott börtöntűrő képessége miatt a vele szemben kiszabott szabadságvesztést a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján eggyel enyhébb fokozatban, fogházban rendelte végrehajtani. Álláspontja szerint ez megfelelően szolgálja a büntetési célokat, ettől enyhébb büntetés e célok elérésére nem lenne alkalmas.

[67] A Kúria – a büntetés enyhítését célzó védelmi fellebbezésekkel összefüggésben – rámutat a következőkre.

[68] Kétségtelen, hogy a II. rendű vádlott által elkövetett bűncselekményeket a törvény – a halmazati szabályokra is figyelemmel – öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni [Btk. 81. § (3) és (4) bekezdés]. Ekként az irányadó középérték tíz év [Btk. 80. § (2) bekezdés].

[69] Ehhez képest a II. rendű vádlottal szemben az első- és másodfokú bíróság a törvényi minimummal egyezően szabta ki az 5 év szabadságvesztés büntetést.

[70] A II. rendű vádlott terhére rótt bűncselekmények többszörös minősülése jelen ügyben valójában nem súlyosító körülmény. Ennek oka, hogy a csalás törvényi tényállásának megalkotása során a törvényhozó egyaránt figyelemmel volt az okozott kár nagyságára és egyéb minősítő körülményekre (pl. üzletszerűség), és ennek alapján, ezekhez igazodóan állapította meg a büntetési tételeket. Ekként – mint jelen esetben is – súlyosabb a kiszabható büntetés, ha az adott összegű károkozáshoz üzletszerű elkövetés társul. Mivel e két körülmény együttes fennállása szükséges a magasabb tételkerethez, a többszöri minősülés további súlyosító körülményként történő figyelembevétele a kétszeres értékelés tilalmába ütközik.

[71] Mindezek mellett a Kúria úgy ítélte meg, hogy a II. rendű vádlott súlyosan megrendült, a másodfokú bíróság ítéletének kihirdetését követően is jelentős mértékben tovább romlott egészségi állapota (IV. stádiumú áttétes daganatos betegsége) olyan rendkívüli

nyomatékkal bíró enyhítő körülmény, amely indokolttá teszi, hogy a generálpreventív szempontokkal szemben a büntetés speciális céljai kerüljenek előtérbe.

[72] Erre figyelemmel a Btk. 82. § (1) bekezdése alapján megállapította, hogy a II. rendű vádlottal szemben kiszabható büntetés legkisebb mértéke a büntetés kiszabásának elveire tekintettel túl szigorú lenne, így a Btk. 82. § (2) bekezdés b) pontja alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetést 2 évre enyhítette.

[73] A II. rendű vádlott személyi körülményeire – így különösen az állapotából fakadó korlátozott börtöntűrő képességére figyelemmel – alaposan feltehető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Ezért a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdésére figyelemmel felfüggesztette, amelynek próbaidejét – az elbírált bűncselekmények tárgyi súlyára tekintettel – a Btk. 85. § (2) bekezdése alapján 5 évben állapította meg.

[74] A Btk. 38. § (2) bekezdés alapján állapította meg, hogy a II. rendű vádlott a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, amennyiben annak végrehajtására sor kerül. Ebben az esetben a szabadságvesztést börtönben kell végrehajtani [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont].

[75] Mivel a Btk. 61. § (1) bekezdése alapján a közügyektől eltiltás kiszabásának feltétele a végrehajtandó szabadságvesztésre ítélet, e büntetést a Kúria mellőzte.

[76] Ekként a Kúria II. rendű vádlott és védője által bejelentett másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.13/2023/9. számú ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, a változtatással nem érintett egyéb rendelkezéseit a II. rendű vádlott tekintetében a Be. 623. §-a értelmében helybenhagyta.

V.

[77] A Kúria ítélete elleni fellebbezést a Be. 458. § (3) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa 6.Kbf.13/2023/9. számú ítélete a Kúria Bhar.III.1.318/2023/16. számú ítéletében foglalt változtatással 2024. május 7. napján jogerős és a fel nem függesztett részében végrehajtható.

Budapest, 2024. május 7.

Dr. Bartkó Levente s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
BÉ